

της σύνταξης

Τα *Σύγχρονα Θέματα* συμπληρώνουν δεκαοκτώ χρόνια ζωής από την επανέκδοσή τους. Λαμβανομένης υπ' όψιν της αδυναμίας παρεμφερών εκδοτικών επιχειρημάτων να επιβιώσουν, η αντοχή και μόνο των *Συγχρόνων Θεμάτων* στο χρόνο θα μπορούσε να θεωρηθεί ως δείκτης επιτυχίας. Επειδή όμως έχουμε πλήρη συναίσθηση ότι τα κριτήρια αποτίμησης μιας επιθεώρησης «επιστημονικού προβληματισμού και παιδείας» διαφέρουν από τα κριτήρια αξιολόγησης των επιδόσεων ενός μαραθωνοδρόμου, κρίναμε σκόπιμο να προβούμε σε μια επανεξέταση αν όχι των βασικών αρχών, πάντως των θεματικών προτεραιοτήτων καθώς και του όλου ύφους του περιοδικού. Στην απόφαση αυτή βάρυναν ιδιαίτερα οι σημαντικές αλλαγές που έχουν συντελεστεί τα τελευταία χρόνια τόσο στο χάρτη των περιοδικών εκδόσεων θεωρητικής και επιστημονικής θεματολογίας, όσο και στο ευρύτερο πολιτικό και πολιτισμικό περιβάλλον.

Τα *Σύγχρονα Θέματα* ποτέ δεν απευθύνθηκαν σ' ένα σαφώς περιγεγραμμένο ακαδημαϊκό κοινό. Φιλοδοξία μας ήταν και είναι να συμβάλλουμε στην υπέρβαση του κατακερματισμού των εξειδικεύσεων και στη διεύρυνση του δημοσίου των ιδεών. Η έλλειψη, ωστόσο, για μεγάλο διάστημα εξειδικευμένων επιστημονικών περιοδικών οδήγησε εκ των πραγμάτων στη φιλοξενία κειμένων που συχνά υπερέβαιναν τα όρια μιας επιθεώρησης γενικού προβληματισμού. Η καθιέρωση, στο μεταξύ, μιας πλειάδας νέων περιοδικών στο χώρο των θετικών και των κοινωνικών επιστημών επιτρέπει πια στα *Σύγχρονα Θέματα*, χωρίς να αποποιούνται τον επιστημονικό και θεωρητικό τους χαρακτήρα, να διαφυλάξουν αποτελεσματικότερα το γενικόν της φυσιογνωμίας τους.

Τα *Σύγχρονα Θέματα* ποτέ δεν επικαλέστηκαν το άλλοθι μιας προσχηματικής επιστημονικής «ουδετερότητας», χωρίς, βέβαια, αυτό να σημαίνει ότι υπέκυψαν στο δέλεαρ μιας ιδεολογικής περιχαράκωσης. Η απροκατάληπτη αναζήτηση, ο ανοιχτός διάλογος και, κυρίως, το κριτικό πνεύμα ήσαν πάντοτε τα πρωτεύοντα στοιχεία της αριστερής μας ταυτότητας. Αυτά ακριβώς πιστεύουμε ότι είναι και τα στοιχεία που επιβάλλεται να τονιστούν στη σημερινή συγκυρία. Σε μια εποχή ριζικών ανακατατάξεων που χαρακτηρίζεται από τη γενικευμένη αβεβαιότητα, την έξαρση του εθνικισμού και της μισαλλοδοξίας, την παγίωση νέων μορφών εξουσίας και την αναγωγή της κοινοτυπίας σε αρετή, ο κριτικός λόγος οφείλει να επιμείνει στην απομυθοποιητική και υπονομευτική του λειτουργία.

Τα *Σύγχρονα Θέματα*, από το πρώτο ήδη τεύχος τους, αντιστάθηκαν στο πνεύμα του διανοητικού επαρχιωτισμού που ενδημεί στη χώρα μας, έχοντας συνείδηση ότι η σχέση μεταξύ του οικουμενικού και του τοπικού είναι σχέση ιστορικής διαπλοκής και όχι μεταφυσικής αντιπαράθεσης. Η γνωριμία και επικοινωνία με τον «άλλο» – είτε πρόκειται για άλλες κοινωνίες και παραδόσεις, είτε πρόκειται για τους «άλλους» που η δική μας κατασκευάζει, είτε για νέα διανοητικά ρεύματα που διευρύνουν τους ορίζοντές μας – υπήρξε πάντοτε βασικό μέλημα της εκδοτικής μας πολιτικής. Σήμερα δε, τη στιγμή που η νέα εθνοφοροσύνη προεκτείνει τα τείχη του απομονωτισμού και στο χώρο των ιδεών, γίνεται σαφές ότι η επιλογή μας αυτή συνιστά όχι απλώς ακαδημαϊκό προσανατολισμό αλλά βαθύτατα πολιτική στάση.

* * *

Σ' αυτό ακριβώς το πνεύμα, τα *Σύγχρονα Θέματα* δέχτηκαν την πρόταση της ευρωπαϊκής επιθεώρησης βιβλίου και ιδεών *Liber* για μια αμφίδρομη συνεργασία. Τα κείμενα της *Liber* που επιλέξαμε να εγκαινιάσουν τη συνεργασία αυτή, καθώς και οι συμβολές των συνεργατών μας στο παρόν τεύχος, έχουν ως γενικό θέμα τη σχέση ταυτότητας-ετερότητας.